

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik jul. és aug. hónapban minden vasárnap.

Előfizetési ára:
 egész évre - - - - - 10 K
 fél évre - - - - - 5 „
 Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:
KARDOS MIKSA.

Laptulajdonos:
Az ujvidéki nemzeti munkapárt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u. 5. I. e. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire való mindennemű megkeresés intézendő.

A katonai kérdések igazi mérlege a koalíció és a munkapárt alatt.

I.

Mit hozott a koalíció katonai téren?

Tízéves obstrukció után a koalíció kormánya jutott 1906. április 8-án. Kormányprogramot a király adott neki. Nyolc pontból állt és bár nyílt parancs volt, paktumnak nevezték. Ime a hiteles szövege:

1. A vezényleti és szolgálati nyelv kérdésének teljes kikapcsolása. Ezzel kapcsolatban egy kormánynyilatkozat fog tétetni, amelyben a nemzet alkotmányos jogai kidomborítottassanak; és hogy ezen nyilatkozat tervezetere nézve a kinevezendő kormány Ő felségének előterjesztést tesz.

2. Indemnitás és rendes utoncjutalék 1905—1906. A felemelt utoncjutalékra nézve a felek elismerik annak szükségességét, de fentartandónak vélik mindannak szóba hozatalát és törvényhozás elé terjesztését az első vagy a második kormány számára, aszerint, amint annak feltétlen szüksége előáll.

3. A költségvetés pro 1905. és 1906. Beleértve a delegációk által már megszavazott felszerelési hitelt, valamint azokat az összegeket, amelyek abból a hitelből az első kormány idejére költségvetésileg esnek, továbbá a kvótadeputáció és delegáció azonnal való megválasztása.

4. A vám és kereskedelmi ügyekre nézve a külállamokkal már megkötött kereskedelmi szerződések, valamint az autonóm tarifa az országgyűlés által törvénybe iktattatnak.

5. Ami pedig Magyarország és Ausztria közötti viszonyt illeti, Ő felsége ennek véglegesítésére szabad kezet ad a kormánynak. De kiköti, hogy a két kormány között a megegyezés az 1889: XXX. t. cikkekre való tekintettel létrejön. Ha azonban lehetetlennek bizonyulna, akkor a status quo a kereskedelmi szerződés tartamára fennmarad.

6. Anyagi felelősség aluli felmentés úgy a Tisza, mint a Fejérvary-kormány

részére. A képviselőház élni fog jogával az említett kormányok politikai iránya felett elvi természetű határozatokat hozni.

7. A kormány hatvanhetes alapon az általános választójog hiveiből, továbbá a koalíciós pártok tagjainak bevonásával fog megalakulni az Ő felsége által kinevezendő miniszterelnök javaslata alapján.

8. Ennek a kormánynak feladata lesz az összes előző pontokban megállapított teendők megvalósítása és ezenkívül mint utolsó teendőnek a választói jogi reformnak keresztülvitele legalább is oly széles alapokon, mint a mostani kormány tervezetében foglaltatik. Mindezek megalkotása után a kormány új választásokat eszközöl, ezek után a választások után pedig ez a kormány, mely ekként feladatát megoldotta, nyomban lemond.

Most megint obstruálnak és megint összekertültek azok, akik a koalíciót alkották. Megint azt mesélik, hogy a nemzet jogaiért, nemzeti vívmányokért harcolnak. De itt áll a paktum. Emlékeztető nekik, hogy igazat mondjanak. És emlékeztető a közvéleménynek, hogy ne higgyen mondásoknak, hanem csak tényeknek.

Magyarok, ha halljátok az obstrukció zaját, emlékezzetek a multakra és ne feledjétek el, hogy a hangos csapat, az új koalíció — megint csak paktumért, kvótaemeléért, osztzkodásért rendezi az új nemzeti küzdelmet! . . .

II.

Mit hozunk mi katonai téren?

A koalíció „teljesen kikapcsolt”. A Hédervary kormányt azonban nem köti a paktum. Programjába vette tehát ismét a kilences bizottság katonai követeléseit, melyeket annak idején Apponyi részvételével a következőkben állapítottak meg:

1. A közös hadsereg jelvényei, melyek ma alkalmazásban vannak, nem felelnek meg az ország közjogi állásának — ezért a jelvények kérdése közjogunknak megfelelően rendezendő.

2. A katonai büntető eljárás mielőbb terjesztessék az országgyűlés elé. A szóbeliség és nyilvánosságra alapított eljárásnál a magyar állam nyelve érvényesítendő.

3. A közös hadseregi szolgálati kötelezettség teljesítése körüli törvényes kedvezmények legelső foku eldöntése kizárólag a honvédelmi miniszterre bízassék és ezen kedvezmények odaítélése lehetőleg méltányos alapokra fektetessék.

4. Régi törvényeinkben ismételtelen kifejezett kívánsága és senki által kétségbe nem vont jogos igénye a magyar nemzetnek, valamint a harc képesség lehető fokozása szempontjából eminens érdeke a hadseregnek is, hogy a magyar csapatok magyar tisztekkel látassanak el és a nemzet fiai a hadsereg vezetésénél megfelelő mértékben érvényesüljenek. Szükségesnek látjuk ennélfogva, hogy:

a) az 1868. évi augusztus hó 11-én kelt legfelsőbb kézirat értelmében a nem magyar csapatoknál szolgáló magyar honos tisztek magyar csapatokhoz helyeztessenek át;

b) a tisztképzés ügye akként fejlesztessék, hogy a magyar tisztek létszámában mutatkozó hiány fedezése s a magyar csapatoknak magyar tisztekkel való ellátása állandóan biztosítottassék.

E célból magyar ifjak számára fentartott megfelelő számu alapítványi helyek alkotása s amennyiben szükséges, az ország területén elhelyezett új képzőintézetek felállítása, esetleg a honvédség képzőintézeteinek további kiépítése által: — annyi magyar ifjunak tisztté való kiképzés biztosítandó, hogy a magyar tisztek száma a hadsereg tisztikarának minden ágazatában azon mértéket érje el, mely a magyar honos legénység számarányának megfelelő.

c) Ugyanazon célból szükséges továbbá az is, hogy a közös hadseregnek az ország területén elhelyezett tisztképző intézeteiben a tanterv akként módosítottassék, miszerint az intézetekben a tantárgyak jelentékeny részének vizsgálati nyelve a magyar legyen, legalább oly

Megjelent az írógéptechnika királya a látható írásu

Olcsóbb bármely írógépnél.

ROYAL STANDARD IRÓGÉP

Könnyű kezelhetősége, tartós szerkezete, nagy átütő képessége páratlan. Oldalszorítók nélkül vezeti a legkisebb és vastagabb papirozt is.

Ujvidéki képviselő: Mártonfi István ur Erzsébet szálló. — Városunkban is számos helyen bevezetve.

Ára 550 Korona.

Telefon: 36—96 KOVÁCS A. és Tsa. Budapest V., Nádor-u. 26.

mérven, hogy az ezekben belépő magyar ifjak előmenetelét a tannyelv ne akadályozza, s az ezekben kiképzett növendékek a magyar nyelvet teljesen bírják.

d) Az ország költségén felállítandó magyar alapítványi helyek, az ország határain kívül csak azon intézeteknél fognak adományoztatni, melyeknek megfelelő intézetek az ország területén nem léteznek. Amint pedig ilyen intézetek az ország területén felállítatnak, a megfelelő magyar alapítványi helyek ezen intézetekhez fognak áttétetni.

5. A magyar csapatok összes hatóságai a magyar hatóságokkal magyarul levelezzenek.

6. Az 1868. évi XXX. t. cikknek Horvát—Szlavonországokra vonatkozó rendelkezései nem érintetnek.

7. Számos és fontos kérdés a véderőtörvény revíziója keretén belül lesz megfontolás alá veendő, ilyen mindekelőtt a két éves szolgálat, figyelemmel az ország pénzügyi helyzetére, — továbbá a békelétszám törvényhozási megállapítása és a póttartalék kontingentálása, valamint az egy éves önkéntesek esetleges második szolgálati évének törlése vagy szabályozása.

8. A párt fentartja azt az álláspontját, hogy a királynak jogában áll az egész hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadsereg vezér- és szolgálati nyelvét az 1867. évi XII. törvény cikk 11. szakaszában elismert alkotmányos fejedelmi jogai alapján meghatározni.

A miniszterium politikai felelőssége — mint a korona minden ténjére — erre is kiterjed és az országgyűlésnek törvényszerű befolyása — mint minden alkotmányos jogra — erre nézve is fennáll.

Ezt az állapotot a törvényhozás — korona és országgyűlés együtt, — megváltoztathatja.

Ez a program részint már végre van hajtva, részint a Héderváry kormány mostani véderőjavaslatai hajtják végre, részint a király és nemzet közt helyreálló harmónia fogja végrehajtását és továbbfejlesztését megérlelni. Magyar tiszték nevelését, magyar biráskodást, magyar közjogi jelvényeket, magyar nemzeti szellemet visz bele ez a program az összes hadsereg kiegészítő részét alkotó magyar haderőbe.

Ezt hozza a Héderváry-kormány és hozzá még ráadásul a magyar honvédségnek, ennek a teljesen magyar seregnek elsőrendű haderővé való kifejlesztését. És mégis azok mondják, hogy ezzel a kormánnyal szemben a nemzeti jogokért harcolnak, akik a hatalomért,

az osztozkodás reményében megkötötték a paktumot és mindent vállaltak, ami teher és mindent kikapcsoltak, ami előny.

Magyarok! Olvassátok és értsétek meg, miért folyik az obstrukció? A nemzetért, vagy a koncert? . . .

Uj Duna fürdőt.

Látszólag most, a nyár vége felé, időszerűtlennek tűnik a dunai fürdő hiányairól beszélni, de ha meggondoljuk, hogy az a nagyszabású terv, melynek propagálása jelen soraink célja, mekkora időt kíván nem is a kivételre, hanem csak az előzetes megbeszélések formájában is, akkor bizony soraink nagyon is aktuálisak.

Mert abban ugy-e mindnyájan megegyezünk, hogy egy 35 ezer lakósu, elegáns, uri városban, ahol nyaralásra menni nem tudó, de amellet gazdag kereskedő osztály oly hatalmas számmal van képviselve, a jelenlegi Duna-fürdő, egyszerűen skandalozus.

Ebbe a szűk, piszkos, kis kabinos, hihetlenül kis méretű uszodáskába uri ember csak akkor megy a verekedő gyermekek közé, ha a gutaütés és a megfürdés között kell választania.

A hölgyek fürdés idejéről nem is szölok. Egy háziasszonynak kétségtelenül csak délelőtt van oltahaza elfoglaltsága s épen ebben az időben van számára lehetővé téve a dunafürdő. A feminista apostolok már a politikai egyenjogúságért harcolnak s itt meg még az ilyen csekélységekben is megfosztják jogaitól a szép nemet.

Ezek az állapotok a jövő nyárra így nem maradnak!

Máris egy hatalmas pénzesoport s néhány agilis egyén tárgyal a dolog felől s kezd az új fürdő ügye konkrét formában jelentkezni!

Kétféle tervről van szó. Az egyik a hajóhid s a vasúti hid között akar építeni modern nagy uszodát, két akkora tükörrel, mint a jelenlegi uszoda mindenestül. Egyet a nők, másikat a férfiak számára, természetesen egész napra. A kettőt elválasztaná a vendéglő, illetve a cukrászda helyisége. A kabinok felett nap és homokfürdő lenne.

A másik terv okulva Bécs kitűnő eszméjén a Strandfürdőt, melyet most Budapest csinál utána a Margitszigeten, olyasmit tervez a vasúti hid felett, a kitűnő homokzátonyon, mint aminő Cirkvenica vagy Siófok kitűnő szabad fürdője. S ha az utóbbinál a magas vízállás akadályait valahogy technikaiilag meg lehetne oldani, akkor ez utóbbi egyszerűen mindenféle nyaralást feleslegessé tesz, sőt keresett Duna fürdőhelyé lenne Ujvidék.

Vannak, akik a város részéről várják a kezdeményező lépéseket, mert ez mindenképen jó üzletet jelentene számára, mások a részvételtársasági forma mellett vannak, de mindenestre rövidesen a nyilvánosság elé kerül a dolog s ezért hívjuk már most fel az érdeklődők figyelmét, hogy előzetesen tájékozódjanak.

HIREK.

Személyi hir. *Matkovits Béla* főispán a hét folyamán tiznapi tartózkodásra Erdélybe utazott.

Kinevezés. A Kardos Miksa főg. tanár áthelyezésével megüresedett munkásgimnáziumi igazgatói állásra a helybeli elnökség egyértelmű ajánlatára *Molnár Viktor* vallás- és közoktatásügyi miniszteri államtitkár, az „Uránia” tudományos egyesület elnöke *dr. Piukovich Sándor* főgimn. tanárt nevezte ki.

Szent István napját illő kegyelettel ünnepelte meg városunk lakossága. A középületek és több magánház zászlódszt öltöttek. Az ünnepi istentisztelet a belvárosi róm. kath. templomban délelőtt fél 10 órakor vette kezdetét, amelyen a városi tanács, a katonaság, hivatalok és egyetek testületileg jelentek meg. Előbb *dr. Amon Pál* kanonok plébános mondott a nap jelentőségéről szép beszédet, amelyet szt. mise követett, amelyen *dr. Kanyó Gyula* segédlelkész fungált *Szirmai György* és *Barsy Viktor* segédletével. Az ünnepséget délután 3 órakor vecsernye fejezte be, amelyet *Barsy Viktor* segédlelkész tartott.

Katonai hírek. Ő Felsőge *Marjanovits József* ezredet a 70. gyalogezred parancsnoki szolgálata alól felmentette, egyben elrendelte különös szolgálatokra való beosztását, ugyancsak megengedte, hogy *Folk Ferenc* alezredes, a 6. gyalogezred hadkiegészítő parancsnoka nyugalomba helyeztessék. A hadkiegészítő parancsnokság vezetésével *Hahne Rezső* százados bízott meg.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Edövs Mihályt*, a palánkai polgári iskola rendes tanárát hasonló minőségben a kispesti állami polgári iskolához helyezte át.

Az ipartestület mulatsága. Az ujvidéki ipartestület fenállása óta f. hó 20-án vasárnap tartotta meg legelső mulatságát, mégpedig zászlóalapjának javára. A polgári lövölde kerthelyisége amelyben a mulatság megtartott, ünnepi dísz öltött. Különösen szembe-tűnően csinos volt a bejárat, mely felett egy transparens volt alkalmazva „Isten áldd meg a tisztos ipart” felirattal. A mulatság igen szépen sikerült. Ennek fényét a társasvacsorát megelőző és a Tausch János által rendezett remek tűzijáték nagy mértékben emelte. A száz terítéket meghaladó társasvacsora, melyen sok hölgy is résztvett igen kedélyes hangulatban folyt le. Az első felköszöntőt az ipartestület elnöke *Witz Ferenc* mondotta. Beszéde ez: Milyen tisztelt vendégek, kedves Iparostársaim! Ipartestületünk három évi fenállása óta megtartott ezen első mulatságán örömmel emelem poharamat s üdvözlöm kedves vendégeinket s iparosságunkat és felkérem, hogy kedves iparostársaim továbbra is mindenkor az egyetértés és összetartás zászlaja alatt haladjanak, mert csak így lehet erős testületünk s így fejleszthetünk egészséges ipart városunk és édes hazánk javára. Ezután *Kardos Ignác* igazgató mint vendég emelt poharat s szép beszédben éltette az ipartestület elnökét, tisztviselőit, az előjárósági tagokat és az iparosságot, majd az

— Elsőrangú férfidivat-áruház. —

Kizárólagosan a férfidivat legújabb, legszébb- és legjobb választékát felőlelő

áruházamat

Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt Seidling Pál órák mellett megnyitottam. Mint a Fischer Sándor áruháza férfidivatosztályának 10 éven át volt vezetőjének elég alkalmam nyílt e téren bő szakismereteket szerezni, melyeket érvényesíteni fogok. Áruházam felőlel a férfii divateikkek különlegességein kívül

a vadászati cikkek minden válfaját is.

Törekvésem a nagyrédmű közönség minden igényét kielégíteni és ezért becses támogatását kérem.

Egy próba bevásárlás meggyőz mindenkit, hogy áruházam házagpótló e nembn.

Áruháznyitás: augusztus elsején.

Teljes tisztelettel

Fischer Vladimír Pál.

elnök *Witz Ferenc* a hölgyközönségeket éllette. Volt még több toaszt is, melyek után a vacsora befejeztével hajnalig tartó táncmulatság következett. A mulatság sikerét nagyban előmozdította az elnök *Witz Ferenc dr. Kungl. Károly* jegyző, *Modoványi* pénztárnok és az előjárósági tagok hathatós közreműködése, amiért a kiérdemelt dicséret megilleti őket.

Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter a felelős szerkesztőnk áthelyezése által az ujvidéki kir. kath. magyar főgimnáziumban megüresedett földrajz természetrajzi állásra helyettes tanári minőségben *Schannen Ede Árpád*, eddigi nagykarolyi kath. főgimnáziumi tanárt nevezte ki.

Igazgatói kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *dr. Ferenik Lajos* zombori áll. főgimnáziumi tanárt a szolnoki állami főgimnáziumhoz helyezte át és egyben megbízta az igazgatói teendő ellátásával.

Helyettesítés. A Császár Péter topolyai főszolgabíró nyugdíjaztatásával megüresedett állásra *Vojnich István* megyei főispán *dr. Fratricsevič István*, a helybeli tb. főszolgabíró helyettesítette.

Eljegyzés. Kapitány Gyula Hajós község másodjegyzője eljegyezte *Geszler József* r. kath. tanító, városi tbiz. tag kedves és szeretetreméltó leányát, *Lujzit*. — *Dr. Popovics Mihály* ügyvédjelölt jegyet váltott *Gavanszki Jolán*nal.

Halálozás. *Dr. Devich László* budapesti kir. táblai tanácselnök szerdán Tatrászéplakon, ahol szabadságát töltötte, életének 58. évében hirtelen elhunyt. Az elhalálozott több éven át volt Ujvidéken a törvényszék elnöke és nagy tudásával, szigorral párosult igazságosságával nemcsak a hivatalos körök, hanem a jogkereső közönség teljes megalégedését vívta ki. Ennek is köszönhető gyors előrehaladását. Még sok értékes munkásságot vártak tőle, de ennek a hirtelen bekövetkezett halál véget vetett. Halálozásának híre a helybeli törvényszék ormára kitűzték a gyászlobogót. Csütörtökön helyezték örök nyugalomra a gerlachfalvi temetőben. — Szerdán halt el életének 80. évében *ö. v. dr. Natosevič Györgyné* szül. Jaksits Dafina. Az elhunytban *dr. Gosztovics Pál* ügyvéd anyósát gyászolja. — Súlyos csapás érte *dr. Mayer Oszkár* helybeli ügyvédet, midőn édes anyja *Mayer*

Morné hatvanhárom éves korában hosszabb szenvedés után Szabadkára elhunyt. Az elhalálozott urnó temetése hétfőn volt nagy részvétel mellett. — *Kaldsz Jónka* szombaton életének 16. évében rövid szenvedés után elhunyt. — Ugyanecsk meghalt *Toman Hedvig* 23 éves korában.

Iparostanoncok beiratása. Az ujvidéki iparostanonc-iskolában a beiratás f. évi szept. 1. én kezdődik és tart szept. 16-ig. A beiratások d. u. 5–7 ig eszközöltetnek. Szept. 17-én d. e. 9 órakor lesz a tanév ünnepélyes megnyitása. A rendes tanítások 18-án kezdődnek. *Kardos*, igazgató.

Értesítés. Tisztelettel értesitem az érdekelt szülőket, hogy két gimnáziumi tanulót (alsó osztálybeli I.—IV.) mérsékelt díj mellett teljes ellátásra elfogadok. *Kardos Ignác* áll. polg. fiúisk. igazgató. (Zrinyi Ilona-utca 66.)

A „Matica”-i sikasztás. Hétfőn hozták haza *Markovics Arkádia* könyvelőt, akiről *Manojlovics K. Lázár* azt állította, hogy a sikasztott pénzből 26.000 koronát neki adott át. A kihallgatásnál *Markovics Arkádia* azt vallotta, hogy kapott ugyan pénzt *Manojlovitól*, azonban csak kölcsönre és fentnevezett összegről kötelezvényt is adott.

Adomány. *Heim Lipót* gabonakereskedő a helybeli önkéntes tűzoltó egyletnek 20 kor. adományozott abból az alkalomból, hogy derék tűzoltóink minapában a szállásán kiűtött tűznél oly gyorsan megjelentek és azt elfoj-

tották. Nevezett adományért ezúton mond igaz köszönetet az egylet vezetőségére.

A trágypaper. Hétfőn, folyó hó 21-én kellett volna a törvényszéknek, mint felelős tanácsnok *dr. Japavica György* vár. tanácsnok ügyével foglalkoznia, ami azonban nem történhetett meg, mivel *Lovrekovich Ferenc* és *Macedoničs Vladimir* vádlottak a tárgyaláson nem jelentek meg, amely előre láthatólag októberig elnapoltatott.

Nyilvános nyugtázás. Ismeretes, hogy *dr. Piukovich Sándor*, mint az ujvidéki „Katholikus Olvasókör” elnöke gyűjtést indított azon Hunyadi-utcai lakosok részére, akiket f. évi június 25-én tűzkár ért. Eddig elé hozza a következő adományok érkeztek: Ujvidéki hitelszövetkezet 10 korona, I. Ujvidéki Nőegylet 10 korona, I. Ujvidéki Takarékpénztár 3 korona, *dr. Piukovich Sándor* 2 korona és K. R. 5 korona, amiért is ezúton mond igaz köszönetet.

Hangverseny. Mint már mult számunkban említettük, az „Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör” Szent István napján Óbecsére rándult át, ahol egy hangverseny keretén lépett fel. A hangverseny szépszámu közönség lépett fel és ugy a *Léh Jakab* karnagy ügyes vezetése mellett előadott karok, mint a solószámok nagy tetszést keltek.

Gyűjtés. Az „Ujvidéki Gyermekebarátok Egyesülete” Szt. István napján utcai gyűjtést rendezett szegény gyermekeknek karácsonyi felruházására, amely több mint 200 koronát eredményezett. Gyűjtő sátrak voltak felállítva a belvárosi róm. kath. templom. *Grossinger János* gyógyszerháza és a sétatér bejárata előtt.

A gyors hajtás eredménye. Hétfőn délután négy és öt óra között a Buza-téren kerékpározott *Haas Oszkár*, azonban a megengedettnél gyorsabban, úgy hogy az ott foglalatokodó 70 éves *Für Kovács József* szemétsépről fellökte, de szerencsére csak kisebb sérüléseket okozott. Rendőrségünk vigyázatlan hajtás miatt megindította az eljárást.

Lifka bioskop. A törvényszék mögött elterülő téren egy hónap óta működő *Lifka* mozgófényképvállalat ma, vasárnap tartja utolsó előadását. A lefolyt heti műsor is igen ügyes volt és minden várakozást kielégített.

Elegáns

kitűnő állapotban levő butorok, zöld pluche, salon diván, fauteuil, diófa íróasztal, könyvvállvány, tükör, bördíván, gázcsillárok stb. elköltözés miatt eladó.

Értekezni lehet a szerkesztőségben.

Perihelium. Aphelium.

— Az Ujvidéki Hírlap eredeti tárcája. —

Ilyen címen adta ki ez év tavaszán *Ribiczey Gyula* vagy harminc versből álló könyvecskejét. Miután a fiatal író bácskai születésű s a versei komoly méltánylást érdemelnek, szívesen foglalkozunk vele.

Bácskának vele együtt ma három nagyon fiatal poétaja van. Az egyik a szabadkai *Kosztolányi Dezső*, akinek csak nem régen dicsérte meg a fővárosi sajtó *A szegény kis gyermek panasza*i c. verseit, alig mult 26 éves; azután *Lovász Károly*, az elég jönevű csufolódó költő, akinek most jelent meg a harmadik verseskönyve, s végre *Ribiczey Gyula*, aki most lépett a 26. évbe. Mindegyik teljesen elütő típus. Legkevésbé kiforrott *Lovász* verselése, nagyon fejlett *Kosztolányi*, de a mi impresszióink az, hogy a legkiforrottabb tehetségre épen *Ribiczey Gyula* könyve vall, noha még csak ez az első kísérlete. Mi teszi verseit ilyen kiforrottakká? Hamarjában nem is tudunk rá felelni. Egész csomó kvalitása van: nagyon öntudatos, határozott célt követő verses cyclust képez. A nagyon poetikus s igazán értékes *Ajánlásban* megszabja a ver-

sek témáit. A szomorúságról és a lélek felkészüléséről fog beszélni. Ezt a 2 érzésfajta aztán olyan szépen, olyan sirnivaló érzelmességgel festi le, hogy az olvasó nem tudja, mit higgyen felőle: csupa véletlenség-e ennyi kifejezésbeli erő és plasztikum, vagy pedig határozott, roppantul gondolatfegyelmező poeta kvalitás-e? Némelyik verse, vagy csak megjegyzése szintelen, szürke, s ha megfelelő *hangulatban* olvassa, taciturnus dobhentő erővel ragadja meg az embert. Milyen kevés vonással, egyszerű három sorral festi az Aphelium cyclust bevezető *Szomorúságot!* Akárhány verse olyan, hogy annak témáját szebben, eredetibben s a kíváncsi érdeklődést stilusosabban felkeltő módon bevezetni alig lehet. A régi iskola klasszikus egyszerűsége s naivitása — a régi nagy alkotások e fűszere — s a modern iskola cinikus, raffinált nyersége — az új magyar irodalomnak ez a zavarba hozó jellemvonása — meglepően kapcsolódik a választott téma szerint, *Ribiczey Gyula* verseiben. Erre tipikus vers a *Sir a hang a levegőben* című. Ennek első két verszaka olyan mint a legnaivabb népdal, mint Petőfi lírikus festése, tele egyszerűségből fakadó mélységgel:

Ugyanakkor, mint a golya,
Költözik a napsugár.
Mig lehangul az őszi jász,
Már a kettő messze jár.

Ugyanakkor, mint a sugár,
Utána fut még a lélek.
Mig visszatér, tépve, csunyán,
Ide benn, a szívben tél lett.

De rögtön a következő strófában egy nem egészen naiv hang esendül meg, a modernké, s valami raffináltabb érzés bontja meg az előbbieket régi csapásu lüktetését:

Őszidőben, télidőben
Mellünkre ül valami,
Sir a hang a levegőben,
Tisztán lehet hallani.

Ez csak egy tipikus, de a régi verselésről alig elütő verselés példája. Sokkal érdekesebb például *Az Uristen notája*, amely a teremtés genezisének igazán drámai hatású, lelkes költészete, tele élettél, tele naiv, meg raffinált szépségekkel. Talán sehelse érintkezik korunk e két szélsőséges poetasága jellemzőbben, mint itt.

Van egy csomó Isten-verse, köztük egy rimetlen, roppant szép, komoly, s értékes darab, a *Pogány vagyok*, s a másik, a *Nap-ima*. Ehhez hasonló ódaszerű darabot *Komjáthy Jenő* s *Kiss József* irt csak a mieink közül, a külföldön pedig *Rosland*.

Sokat lehetne még írni erről a hatvannégy oldalas verseskönyvről.

Ehelyett melegen ajánljuk az érdeklődők figyelmébe. Kapható Ujszaszon a szerzőnél. Ára 2 korona.

Hajós Testvérek Ujvidék.

Áyár: Széchenyi-utca 9. Főüzlet: Kossuth Lajos-utca 44.
Telefon 215. sz. Telefon 111. sz.

mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegytisztító gyára. Szörmfestés. Szörmeeladás. Agytöltisztítás.

FEST

MOS

VEGYTISZTÍT

oloson, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki meg-
— bizásokat postá utján pontosan eszközölünk. —

Külön gallértisztító osztály.

Pénteken mint Uránia előadás Hoek János darabja „Jézus élere“ került bemutatásra.

Apad a Duna. Ritkán volt még oly kicsiny a Duna vizállása, mint ép most és a jelenlegi időjárás mellett nem is igen gondolhatunk a víz áradására. A hajók állandóan egy-két órával késnek, ami a rendkívül alacsony vizállásnak tulajdonítandó.

Felülhívték a Gyermekbarátok Egyletének júniusi ünnepségén: 10 kor. mátéházi Matkovits Béla főispán, dr. Ámon Pál, Dungserszki Gedeon, Dungserszki Lázár, Központi hitelintézet, 6 kor. özv. Nikolics, 5 kor. idb. Nikolics, Srpska Zadruga, Schwarz Testvérek, Strasser és König, Első Magyar. ált. bizt. társaság, Dietzgen Imre fia, Krevesits, Ujvidéki Magyar Előlegezési Egylet, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár, Menrath L. és Fia, Wagner Testvérek, Zsófia gőzmalom, Brunner, Szerb Matica, dr. Szlezák Lajos, 4 kor. Építőmunkások egylete. (Folyt. köv.)

A kánikula, melyről azt hittük, hogy már utánavagyunk, most mutatja csak igazán magát. Kedden, szerdán, csütörtökön a Duna felett árnyékban 38° C, ugyanakkor napon 44° C volt a hőmérséklet.

Az Apolló-színház megnyitása. Szeptember hó 1-én valóságos helyi szenzációként, az Apolló-színház megnyílik. Bács megyének, sőt az egész országnak, egyetlen igazán világvárosi színvonalon álló mozgósínházának évadnyitó előadását ekkor tartják. Immár a III-ik saizónját kezdi meg a szeptember 1-én tartandó megnyitó előadásával *Xlotz Xároly* művezető-igazgató, aki hosszú éveken keresztül szerzett tapasztalatait érvényesíti, arra törekszik, hogy a t. közönséget magas színvonalon álló előadásokkal igazán izléseken szórakoztassa. Nagy küzdelmébe és sok fáradságába került az igazgatóságnak, míg meggyőzte az ujvidéki közönséget végérvényesen arról, hogy nem okvetlenül szükséges rossz, izléstelen kétértelműséget produkálni, elég egy érdekfeszítő, tanulságos és szellemes mozgóképet bemutatni, hogy a t. közönséget megnyerje e célnak. A mozgósínház ma már fogalom. Franciaország metropolisától kezdve a „Fidzsi“ sziget zeg-zugáig mindenütt van mozgósínház, melyen jól megjátszott drámái, vígjátékkal, bohóságokkal és főleg tanulságos dolgokkal ismertetik meg a népet, a világot. A mozi műsora a szó legszorosabb értelmében tisztességes és fehér, úgy hogy a serdült fiatalok is minden skrupulus nélkül megnézhetik. Magyarország is kivette ezen a téren a maga részét, lépést tart a világgal és eme új iránynak megvolt és állandóan meg is van a legfényesebb eredménye és joggal, mert a moziban látjuk a jövő színházát Molnár Ferenc és számtalan más irónagyságok szerint. Ujvidéken is, mint a világ minden intelligens városában csak pártolásra talált a mozi. Aki nem sajnálja a faradságot, az nézze meg esténként az Apolló-színházba érkezők szárait, azt tapasztalja, hogy a legelőkelőbb családok és a legdisztingáltabb közönség látogatja az előadásokat. Az Apolló-színház minden irányban szolid működése régóta élet vette a „Mozi“ egykori veszes jelentőségének. Ma már nemcsak szokás, hanem valósággal nélkülözhetetlen az ujvidéki Apolló-színházba

KISASSZONY

kerestetik 2 gyermek mellé. Ház-tartáshoz és varráshoz értsen. —

ALAPITTATOTT 1890. évben.

Elsőrangú angol és francia női divat-szalón

Maison Bresslauer

Ujvidék, Duna-utca 22.

Izléses kidolgozás.

Mérsékelt árak.

járni. Egy-egy műsora az „Apolló“-nak közbeszéd tárgya nemcsak a kaszinókban, társas-körökben, kávéházakban és vendéglőkben, hanem a családi körben is. Ha az újságolvasó egyik vagy másik fővárosi vagy külföldi lapban olvas valami nagy szenzációs slágerrel, meg lehet róla győződve, hogy a közeli pokban már az „Apolló“-színházban látni fogja. Az igazgatóságnak semmi sem drága, pedig egy-egy olyan aktuális nagy sláger igazán nagy anyagi áldozatokba kerül és csak azért, hogy kielégítse közönségének szórakozási vágyát, nem riad vissza bármínó anyagi áldozattól. A szezonnyitó előadás negyven fényesnek ígérkezik azon reményben, hogy a legfényesebb sikert fogja hozni. Az igazgatóság mindent elkövet, hogy a t. közönség a legjobb impresszióval távozzék a színházból. A megnyitó előadásra vonatkozólag a legközelebbi a napi hirdetések.

VITA FORRÁS

SÓSKUT VASHEGY

Természetes hazai gyógyviz.

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, köszvény, hólyag- és vesebajok ellen.

Félpohár VITA-forrás a gyomorégetést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa a CONSUM Keresk R.-t.
Budapest VII., Teréz-körút 4.

Raktár: Wagner Testv. cégnél Ujvidék.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

Elütötte a vonat. Mezei Mihály vasúti őrfia a Bácsfeketehegy-Ujverbász közötti vonalnak vágányán elaludt, miközben a Szabadkáról jövő személyvonat elgázolta A gép jobb lábát a tövében vágta le. Súlyos sérüléssel Ujverbászra szállították, ahol műtétet hajtottak rajta végre.

Figyelmeztetés A Bács-zeneiskola igazgatósága lapunk útján is figyelmezteti a t. közönséget, hogy *idejekorán értesítsék gyermekeik főveléle ügyében, lehetőleg már most,* nehogy a létszám megtelje után elkésve jelentkezzenek a belépő tanulók.

— Székrekedés ellen a világ legfirnevesebb orvostudorai állandóan rendelik a természetes **Ferenc József-keserűvizet**, mert pontos hatása folytán oly ideális hashajtó, melynek bámulatos az eredménye.

A forrásoknál töltött és a kereskedésekben üvegpalackokban forgalomba hozott eredeti **Ferenc József keserűviz** nemcsak pillanatnyi megkönnyebülést szerez, hanem az idült eldugulást meg is szünteti, mert sokszor már egy rövid 2—3 beti kúra helyreállítja a gyomor és belek normális működését. A valódi „Ferenc József“ viz kellemes, amellet természetes, páratlanul

biztos, erős hatása. Egy kísérlettel hamar meg lehet győződni erről.

Figyeljünk mindig a címkére, mert azt családásig utánozzák! Ha nem áll rajta a teljes név: **Ferenc József budai keserűviz**, valamint a szent korona, ugy utasítsuk vissza, mert akkor az csak csekélyebb értékű viz lehet. Kapható a gyógytárakban és fűszerkereskedésekben.

Liszt ünnepély. Október hóban, Liszt Ferenc, kiváló zeneművészünk születésének százéves fordulóján nagy ünnepséget rendez ugy az „Ujvidéki Dalárda“, mint a „Polgári Magyar Daloskör“.

Zátonyra jutott hajó Szerdáról csütörtökre virradó éjjel a „Tegethoff“ személyszállító gőzös Belegisnél zátonyra jutott. Segítő hajó huzta le a zátonyról és így utját mintegy 6 óra késéssel folytatta tovább.

Lakások, elképzeltelők-e vén házban sok lakó után poloska nélkül? Mielőtt ily lakásba beköltözünk, tisztítsuk azt ki alaposan Löcherer Cimexinnel. Ez eddig az egyedüli szer, amelytől a poloskák nyomban elpusztulnak, petéik pedig a Cimexin hatása folytán kiszáradnak és többé ki nem kelnek. Nem piszkít, foltot, szagot nem hagy, a legkényesebb butor is tisztítható vele. Moly ellen egyedüli biztos szer. Kapható: Herzog István gyógyszerárban Ujvidéken és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél, Bártfán.

Óvás. Egy fogyasztási ágnál sem vezeték félre minőség tekintetében különféle reklámeszközök igénybevitelével a közönséget, mint a szivarkapapíroknál. Kiváló fontossággal bír, hogy a dohányzók tudják, hogy vannak egyes tulajdonságok, amelyekkel a szivarkapapíroknak rendelkezniük kell. Ezek: tartósság, szilárdság, éghetőség, normális hamutartalom, végül minden ártalmas anyag hiánya. Egy szivarkapapír sem egyesíti ezeket a tulajdonságokat oly hatalmas mértékben, mint ép a *Riz Abadie*. Tartóssága és szilárdsága majdnem kétszer oly nagy, mint a többi forgalomban levő papír, sem tulsok, sem tulkeves a hamutartalma, nincsenek benne nitrátanyagok és tiszta lenfonalakból áll. Minden dohányzó a maga érdekében cselekszik, ha ezt a papírost a többi fölé helyezi.

LIFKA BIOSKOP

utolsó előadása

MA VASÁRNAP

válogatott műsorral.

Eladó művészeti munka.

A Nagyvárad—Kolozsvár közötti vasúti vonal mentén gyakorta látható esti hangulatu szép, eredeti tájkép, mely valósággal díszére válhat egy salonnak *Láng János* vendéglőjében van kiállítva. A művészi kép ousón megszerezhető

Complott angol costümök,
Complott francia toilettek,
Complott mennyasszonyi kellengyék,
Nagy választék angol, francia és minden más egyéb szövetujságban és francia díszekben.

Vidékre szóló megrendelésnél elég a derék- és alj méretét beküldeni.

A válás után.

Még lobog a kendő a drága kezekben,
Még tisztán fehérlik a házacska fala;
Nehéz, igaz könnyesepp melázó szememben
Az értem röppenő sóhajlás válasza.

Szorongó szívemtől hiába kérdezem,
Kiért e nehéz csepp? Miért boros arcom?
Talán a vágyódás bántja úgy a lelkem?
Én könnyezem! Kiért? Azt magam sem tudom!

Tán a vadregényes erdőcskét siratom,
Mely bus árnyékával tagjaim befedte;
Talán a madárdal s táj után vágyódom,
Mely balzsamként hatott sokszor bus szívemre?

Ilyenek az ember duló érzései,
Mikor örökre kell válni szerettitől:
Burkolt ködalakok képelete hősi,
Kik nyűzsögre szállnak kis faluja felől

És a ködös homály néha megviláglik...
Egy titokzatos fény az irt világítja...
S az alakok közül lelkembe vésődik
Oly forrón szeretett szüleim alakja...

Gábor diák.

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

A magyar Duna.

— Irta: dr. Piukovich Sándor. —

VIII.

Elhagyva a m. kir. honvédkerületi parancsnokság épületét, a Grassalkovich térre érünk, amelyből a tágas Stefánia ut indul ki. A sarkon van Frigyes kir. főherceg palotája, amelyet még Mária Terézia idejében barokk-stílusban Grassalkovich építtetett. Igen esinos épület, berendezése is remek.

A környéken kiválóak: a cs. és kir. katonai kórház, a közös hadapródiškola, van itt továbbá több katonai raktár és laktanya. A Vám-utca, amely a Grassalkovich, illetve odább a Szénatérrel indul ki, a Récei uton át a dinamitgyárhoz vezet, amelyen külön iskola és vasuti állomás, továbbá számos épület van. A robbanó anyagra való tekintettel a közönség elől a gyár teljesen el van zárva.

A katonai kórház mögött találjuk a hercegprimási nyaraló palotát, amelynek alapját 1614-ben gr. Forgách Ferenc, esztergomi érsek vetette meg. Kápolnája 1861-ben épült.

Az igen esinos és hosszú Stefánia ut visz a főpályaudvarra. Szép épület itt a esendőségi palota, ahonnan az árvaházhoz, a mely-uti 1824-ben épült kápolnához, a kálváriahegyhez, (kápolnája 1861-ből való) a hegyi diszkerthez, továbbá a Bellevue mulatóhoz jutunk. A vámház is itt van, ahonnan ut visz a Vöröshidhoz, a Szalmakunyhóra, a Zergehegyre, a löpörgyárhoz, a szárazmalomhoz, továbbá egy kis fürdőtelephez, amely igen szépen fekszik, a Vas-kutacskaéhoz.

Ezáltal a vidéki városok egyik legszebbikének nevezetességét kiemelték volna és átme-gyünk csavargózással a jobbparton fekvő *Liget-falu* nyaralótelepre. Maga *Liget-falu* mintegy kétezer lakosú bíró német kisközség. Valamikor Napoleon főhadiszállása volt, aki innen bombáztatta Pozsony várát. A község mellett van a Pálffy-féle és a pozsonyi társas káptalani birtok. Több gyára is van, így: a Lévy féle gépszíjgyár, a Wester-féle zománczott edénygyár, a Harsch-féle fadóbozgyár. A Duna-mellett van a Diszkert nyaralótelepekkel, nyári színházzal, vendéglővel, kávéházzal, sportteleppel; a diszkert közelében pedig még löversenyterre is akadunk.

Hajónk kürtöléssel jelt ad az utazásra és mi, miután a rendelkezésünkre álló rövid időben belül a műemlékekben és nevezetességekben olyannyira gazdag *Pozsony* városát megtekintettük, folytatjuk utunkat a Dunán lefelé. Buesut monduk a ligeti diszkertnek, áthaladunk a Ferenc-József hid alatt, majd balról a pozsonyi téli kikötőn akad meg a szemünk, amely 250 nagyobb hajó számára nyújt a zord téli időjárás alkalmával menhelyet.

Valóságos szigettengeren át visz ezután utunk, amely bár a vizalakulásnak érdekes

módját tünteti fel, mégis elég sok egyhangúságot rejt magában. A Nimródok élvezetet találhatnak a szigetalkotta partokon, de a mai utas, akit az idegesség jelleme minden egyes cselekvésében, szeretne tullelni az innen Komáromig terjedő és mintegy 4 óráig tartó úton. Pedig a vízépítéset névtelen bajnokainak nagyon sok es fáradságos munkára volt szüksége, míg a Dunának Pozsonytól Gönyőig terjedő szakaszát teljesen szabályozhatták. Igaz, hogy kis víz alkalmával még most is sok nehézséggel kell megküzdenni a nevezett vonalszakaszon közlekedő hajóknak, de ha tekintetbe vesszük azt, hogy régen, a szabályozás előtt, még sokkal nagyobb bajok álltak útjában Danubius felesküdt munkása-inak, úgy okvetlenül meg kell hajtani minden higgadtan szemlélőnek az elismerés zászlaját azok előtt, akik a technika fortélyainak igénybevételével ezen az ágas bogas, kanyargós területen egy rendes és hajózható víziutat tudtak létesíteni.

Még előttünk vannak a pozsonyi várnak komor falai, még bucsura köszönt a Szent Márton templom csillogó tornya, midőn egyszerre balról az *érsékujvári kis Duna* kiágazásánál terem sötlyommódra repülő hajónk. Mi a Nagy-Dunán iparkodunk lefelé és a *Csallóköz*ét köszöntjük, azt a hatalmas szigetet, amely Komáromig nyulik és amely a Nagy Duna és a Kis-Duna között levő nem jelentéktelen területet foglalja magában. 1885 □ km. ez a Csallóköz és mintegy 200 falu és számos pusztá tarkítja azt. Magyarország leghiresebb főurainak kastélya és birtoka a Csallóköz regényes rejtekeiben foglal helyet. A szorgos gazdák iparkodnak ezt a területet kihasználni, ami nem kis fáradságot igényel, néhol a föld művelése a Csallóközben eredménnyel jár, itt-ott azonban a sajátágos földalakulatok a termékenység rovására esnek. Főként sok áradás éri a Felsőcsallóköz, ami természetesen a növényzet fejlődésére befolyással is van, ismét más flóra jellemzi már az Alsócsallóköz, amelynek lápos földjét kevésbé éri az árvíz. A Felsőcsallóköz speciális növényei például az *Arum Maculatum*, az *Ornithogalum nutans*, a *Selaginella helvetica*.

Egyébiránt futólépésben járunk végig a Csallóköz népes vidékén. Rövidesen a kis *Föréy* mellett haladunk el. Evangélikus német-ség lakja ezt a kisközséget, amelyet az árvíz már nem egy alkalommal pusztított el. A Pálffy-féle szeniorátus itteni birtoka mellett külön ki kell emelnünk azt a esinos nyaraló-kastélyt, amelyet a középkori vadászakok mintájára gróf Csáky Jenő építtetett. Mondanunk sem kell, hogy a legnagyobb kényelemről a patricius ósók dieső utóda nem feledkezett meg.

Sokáig gyönyörködnekn ebben az izléses és alkotói ügyességét dicsőró főri kastély-ban, de a Kis Duna irányában merész kanyarulatokban sietve kell mennünk tovább *Vereky*-nyég. Néhány száz katolikus magyar alkotja lakósságát. Régi község, amit legiobban bizonyít az a körülmény, hogy egy 1290-ből eredő oklevél *Vereky* néven már szerepelt. Nevét Petrus de Verekytól kapta, aki III. Endre uralkodása idejében Pozsonymegyének szolgabirája volt. A Verekyei család itteni birtokát eladta később, míg 1892-ben Zsigmond király adománya folytán Pozsony város birtokába jut a királynak itt elterülő föld-része. A Verekye-család területét Monostori Berzethe István kapta. Később a birtokosok közt szerepelnek Gwélb János és Peilmaner János, míg 1453-ban Rozgonyi György és Sebestyén erőszakosan teszik le a királyi birtokrésze kezeiket. A századok során, miután hosszabb ideig a Szentgyörgyi és Bazini grófok továbbá a Draskóczyak voltak itt az urak, a Pálffyak nyerték el, akiknek birtokát még ma is itt találjuk. Régi, sok eseményt dicsőró temploma helyén 1879-ben egy újabb épült.

Közelében van a kis *Szunyogdi*, az esztergomi érsekség birtokával, magyar, katolikus vallású lakókkal. Kedves kis temploma van, amelynek alapját 1681-ben Szelepcsényi esztergomi érsek vetette meg.

(Folyt. köv.)

Üzletáthelyezési hirdetemény

Ujvidék város és környéke t. közönségének tudomására juttatjuk, hogy a mintegy 30 év óta a Kossuth Lajos utca 1. (Dunautca sarkán) fennálló

varrógépüzletünket

1911. augusztus 1-ével a Menrath-féle palotába. Kossuth Lajos utca 46—48. sz. helyeziük át.

Kiváló tisztelettel

Singer Co. varrógép részvénytársaság
Ujvidék.

Kossuth Lajos utca 46—48. sz. Menrath palota.

ÖVÁS.

Az Abadie papir társaságtól.

Minthogy utóbbi időben, általánosan ismert és közkedveltségnek örvendő

RIZ ABADIE (Riz doré)

szivarkahüvelyünkől számos után-zat került forgalomba, óva intjük a t. vevőközönséget, hogy pontosan az Abadie névre ügyelni sziveskedjék, amelyet az utánzatok más különféle szavakkal iparkodnak pótolni. Övünk mindenkit minőségileg silányabb utánza-tok vásárlásától, annál is inkább mivel mi azok ellen minden törvényileg megengedhető eszköz igénybevételével fogunk eljárni. Az Abadie papirt előállító társ.

Felhívás.

Az „Ujvidéki Szappangyár R. T.” a felszámolást kimondván a K. T. 202. §-a értelmében felhívhatnak a hitelezők, hogy követeléseiket jelen hirdetemény harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt a különbeni jogkövetkezmények terhe mellett érvényesítsék.

Ujvidék, 1911. augusztus 15.

Ujvidéki Szappangyár R.-T. felg. alatt igazgatósága.

Bérbe adom

a Kovilova pusztát és Gizelaheimet t. amelyek Pancsova mellett fekszenek és amelyek egy néhány száz hold térséget foglalnak el, szarvas marháknak mint legelőt holdankint vagy darabonkint. — Bővebb tájékoztatást nyújt: Friedmann Alfréd Nagybeeskerek, Tomášováci-utca.

A legolcsóbb és a legjobb világítás az,

melyet carbitfejlesztéssel létrehozott acetylen égővel terem az u. n. Mignon készü-lék. Ennek előállítási költsége óránkint 30 gyertyaerősségű világításnál 2 1/2 fillér. Minden világítási zavar nélkül könnyen utántölthető. A töltés alig 3—4 percet vesz igénybe, nem esik semmiféle törvényes ellenőrzés alá és nem jár veszéllyel. Esetleges bevezetéseknel a legolcsóbb költségeloirányzattal szolgál-: lok. — Legjobb referenciák. ::

Vezérképviselő és egyedárúító a Bácsa részére

Bernhart Ferenc

Szilberek (Bács Bodrog vmegye.)

Kínálok ezenfelül 10—100 lángérs reform készületeket a legolcsóbb áron. Mon-tirozási költség egy lámpa részére 3 kor.

UJDONSÁG.

Ajánlok

complett autogen hegesztő- és vágó berendezéseket, amelyek minden gép-lakatos- és kovács műhelyben szükség-esek és amelyek nálam állandóan rak-táron vannak. Vevők nálam díjmentesen praktikus hegesztőberendezésre szóló oktatásban részesülnek.

Bernhart Ferenc

a Lakos és Székely cég képviselője.
:: (Budapest VI., Lehel utca) ::

Postadobozokban 30 f.-től, Ruha dobozokban 40 f.-től, Női kalapdobozokban 70 f.-től feljebb, **ÁLLANDÓ NAGY RAKTÁR.** Dobozok mérték után gyorsan és olcsón. **ÉKSZER DOBOZOK** a legmodernebb kivitelben.

Nagy könyvkötészet és dobozárugyár.

BARTH DOMONKOS Zrinyi Ilona utca 15. szám.

TELEFON 314.

par- és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság
Ujvidéken.

Meghívó.

Az Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság Ujvidéken 1911. évi szeptember hó 10-én d. e. fél 11 órakor intézeti helyiségeiben

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek azon figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy a közgyűlésen résztvenni szándékozók nevükre irt részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt a társaság pénztáránál Ujvidéken legalább 8 nappal a közgyűlés napja előtt letegyék.

A közgyűlés tárgya:

1) Igazgatóság jelentése a felemelt alap-tőke megtörtént jegyzéséről és azzal kapcsolatban határozathozatal az alaptőke felemelése tárgyában.

2) Az alapszabályok 5. §-ának módosítása. Ujvidék, 1911. évi augusztus hó 21-én.

Az igazgatóság.

3 hold

szőlő a telepen külön-külön eladó. Egy hold gazdasági épületekkel és egy hold egyemeletes villával. — Bővebbet Petőfi-utca 48. szám alatt.

Eladó

7 háztelek, 4 db. a Batthányi utcára való homlokzattal, 3 darab a Jenő herceg-utca felé. Bővebb felvilágosítást Stepanovné született Jerkovits Zsófia Ujvidék Kiszácsi-utca nyujt.

Árverési hirdetés. 402 sz. 1911 végreh. Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1911 évi 6554. sz. végzése következtében dr. Freund Ede ügyvéd által képviselt Kurezák Emil javára 413 k. 88 f. s jár. erejéig 1911 május 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 5200 k-ra becsült következő ingóságok, u. m.: gránit piramisok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíró-ság 1911. évi V. 739/4. számú végzése folytán 413 k. 88 f. tőkekövetelés, ennek 1911. április 15-től járó 6% kamatai, 1/5% váltódíj és eddig összesen 132 korona 43 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, a már fizetett 400 korona leszámításával Ujvidéken, Duna utca 8-ik szám alatt leendő megtartására határidőül 1911. évi augusztus hó 28. napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1911. augusztus hó 9-én. *Xorváth*, kir. bir. végrehajtó.

Árverési hirdetés kivonat. 5743/tkvi. 1911. sz. Petrováci takarékpénztár végrehaj-

tatónak Csányi János petróci lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 500 kor. tőkekövetelés, ennek 1911. március 6-tól járó 6% kamatai 130 kor. 14 fill. perbeli és végrehajtási, már megállapított, valamint a jelenlegi 26 kor. 85 f. és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén a petróci 484 sz. betétben A + 1. s. Csányi János nevében álló 818 hrsz. és 507. ö. i. sz. ház 800 k-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül az 1911. évi okt. hó 28. napjának délutáni 1/24 órája Petróc községhezához tűzetik ki.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 1/2-én alul eladni nem fognak.

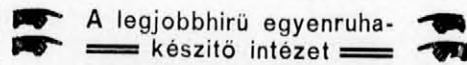
2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10%-át vagyis 80 koronát készpénzben, vagy az 1881 LX. t.-c 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1911. évi augusztus hó 13. *Ernst Ödön* s. k., kir. trvszéki bíró. A kiadmány hitelül: *Xulcsár* kir. telekkönyvvezető.

Alapított 1882.

Alapított 1882.

A legjobbhírű egyenruha-
készítő intézet

SUKDOLÁK A.

Pétervárad.

Elvállal mindenféle egyenruhakészítést a legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkeket állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság nyári menetrendje

Ujvidékről — Zimonyba naponként d. u. 5 óra 40 perckor.

Ujvidékről — Orsova — Galacra kedden, szerdán, pénteken, vasárnap d. u. 5 óra 40 perckor.

Ujvidékről — Budapestre naponként d. e. 11 óra 45 perckor.

Ujvidékről a tiszai állomásokra szerdán, pénteken és vasárnap d. u. 5 óra 40 perckor

Eladó.

Egy új hajtókocsi (Sandlaufer). — Bővebbet a kiadóhivatalban.

A tanító

urak b. figyelmébe ajánlom ujonnan berendezett könyvnyomdát, a melyben állandó nagy raktáram van a legújabb oktatásügyi rendelet szerinti iskola és kisdod odovai összes nyomtatványokban és pedig:

az iskolák részére:

Elemi iskola bizonyítvány. Előmeneteli és mulasztási napló. Iskolai költségvetés. Felvételi napló. Tényleg iskolába járó tankötelesek névszerinti kimutatása. Mulasztási kimutatás. Iskolai pénztári napló. Iskolai alapvagyoni évi jövedelemről szóló számadás. Foglalkozási napló. Más iskolába járó növendékek nyilvántartási napló. Anyakönyv és osztályzati napló. Iskola mulasztási nyilvántartó könyv. — Látogatási napló. — Iskolai pénztári főkönyv. (rendes évi számadás) — Haladási napló. — Jegyzék a tanító részére kiszolgált járandóságról. Javadalmazási jegyzőkönyv.

A kisdodovodák részére:

Felvételi jegy. Látogatási napló. Mulasztási napló. Mulasztási kimutatás. Felvételi napló. Odova köteles gyermekek névsora.

Ezen nyomtatványok mind a legújabb minőségű finom fehér papíron és legújabb betűkkel vannak nyomtatva, miért is mint eddig mindenki teljes megalégedésére szolgáltak és mindamelllett, **olcsóbbak mint bárhol.**

Ez alkalommal becses figyelmükbe ajánlom **dús raktáramat írószerekben u. m. iroda- és fogalmazó papírosok, borítékok, ténta, tollak, tollszárak, ironok, szivacs, kréta, vonalzók stb.** azonkívül pedig az összes iskolai taneszközök és felszerelések is nálam kaphatók.

Írásbeli megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölök.

Igen becses megrendeléseit kérve, vagyok kiváló tisztelettel

IVKOVICS GYÖRGY

nyomda- és könyvkötészet-tulajdonos, papír- és írószer kereskedése
Ujvidéken.

Költözködés miatt

egy kitünő állapotban levő szolid **ebédlo-szobaberendezés** olcsón eladó. Közlebbi felvilágosítással szolgál a házmaster a Ferenc József tér 1. sz. Kron-féle házban:

Eladó.

Öt szobából álló ur lakás, 1 és fél hold szőlővel, külön gazdasági házzal a futtaki országot mellett. Bővebbet *Szalkay Sándor* vár. adótisztánél.

Irodai gyakornok

f. évi szeptember 1-ére: Böhm Ármán ügynök-ségi cég irodájába (II. Rákóczi Ferenc-ut 39.) kerestetik.

Kiadó

augusztus és november havára két modern **utcai lakás** fürdőszobával és vízvezetékekkel. Bővebbet: **MENRATH** butorüzletében.

Egyedül képviselők egész Délmagyarország területén!

Szántó József és Testvére

kerékpár, varrógép, „Pathé” tönélküli beszélőgép és Edison-féle irodai diktáló-gépek fő-lerakata

Szeged, Városi bérház.

Az Edison-féle diktáló-gép Edisonsnak legpraktikusabb találmánya irodák céljaira. — Az írógép most már csaknem minden irodában látható, pedig hasznavehetőségére nézve messze mögötte marad a diktáló-gépnek — Mennyivel nagyobb jelentőséggel bír tehát a diktáló-gép irodák részére, amely gép használata folytán

feltűnően nagy időmegtakarítás, munka- és munkaerőmegtakarítás és költségmegtakarítás érhető el.

Bizonyos, hogy rövid időn belül a diktáló-gép egyetlen modern irodában sem fog hiányozni.

Gyakorlati szempontból felülmul minden eddigi találmányt, amelyet a jelenkor a modern iroda részére értékesített.

Gyorsírás fölösleges! Beszédék, gondolatok, ötletek azonnal meg rögzíthetők! Hivatalok, irodák, ügyvédek, írók stb. szellemi munkával foglalkozóknak csaknem nélkülözhetetlen! Hiányos és nem gazdaságos a berendezése annak az irodának, amelyben a diktáló gép alkalmazást nem nyer, miután

**megbízható,
gyors és
olcsó munkaerő.**

Levelezők a diktáló-gép minden gyakorlat nélkül, könnyen és kényelmesen kezelhető, rongálásnak alig van kitéve és amellet igen jutányosan beszerezhető, esetleg részletfizetésre is!

Kérjük okvetlenül elolvasni a diktáló-gépnek

szerkezetére és használatára, céljára és hasznára, árara és szállítására

vonatkozó leírást.

A diktáló-gép kizárólagos elárúsítója Délmagyarországban:

Szántó József és Testvére

kerékpár, varrógép, „Pathé” tönélküli beszélőgép és Edison-féle diktáló gép fő-lerakata

☐ Szeged, Városi bérház. ☐

A diktáló-gép ára és szállítása.

A diktáló-gép ára az összes hozzávalókkal együtt, 6 hengerrel . 400 k.

A diktáló-gépet feltétlenül hitelképes egyének 200 kor. előleggel havi 30 kor. részletre is beszerezhetik; kellő referencia okvetlen kívántatik.

A csiszoló-gép ára az összes hozzávalókkal együtt . . . . . 250 k.

A csiszoló-gép árának fele azonnal fizetendő, a másik fele 30 kor. részletre fizetendő.

A diktáló- és csiszoló-gép egyes alkatrészeinek árai a részletes árjegyzékben foglaltatnak.

Megrendelés eszközölhető:

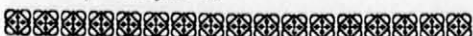
Szántó József és Testvére

gépraktárában

Szeged, Városi bérház.

Onnan történik a megrendelt gép szállítása is — A csomagolás és szállítás költsége a megrendelő terhére esik. A szállítás a megrendelő veszélyére történik.

A gép kifogástalan működéséért egy évi jótállást vállalunk. Amennyiben tehát a gép nem erőszakos rongálás folytán vált használhatatlenné, azt egy éven belül teljesen díjtalanul javíttatjuk ki.

Wagner Testvérek 5-ös számú pörkölt kávéja a legfinomabb.

Magyar királyi államvasutak menetrendje.

Ujvidék—Óbecse.

Szv.	Vv.	Szv.	ÁLLOMÁSOK	Szv.	Vv.	Szv.
4502	4212	4504		4501	4511	4503
I-III.	I-III.	I-III.		I-III.	I-III.	I-III.
6:53	12:40	6:17	é. Ujvidék	4:32	9:15	4:53
*6:42	*12:27	*6:06	i. Zajló (örh.)	*4:44	*9:28	*5:04
*6:35	*12:19	*5:59	„ Ujvidék Csenej (örh.)	*4:51	*9:36	*5:11
6:29	12:13	5:53	i. Vaskapu	4:57	9:42	5:18
6:28	12:09	5:47	é. Vaskapu	4:58	9:43	5:19
6:15	11:54	5:34	i. Tisztaistvánfalva	5:12	9:58	5:35
6:06	11:45	5:25	„ Temerin	5:27	10:28	5:55
5:44	11:18	5:02	„ Boldogasszonyfalva	5:44	10:46	6:11
5:27	11:02	4:47	„ Zsablya	5:58	11:13	6:26
5:42	10:31	4:27	„ Csurog	6:22	11:46	6:53
4:42	10:11	4:07	„ Bácsföldvár	6:38	12:04	7:10
4:20	9:45	3:45	i. Óbecse	6:59	11:27	7:31

Ujvidék—Titel.

Vv.	Szv.	ÁLLOMÁSOK	Szv.	Vv.
4003	4604		4003	4518
4602	4601		4602	4612
I-III.	I-III.		I-III.	I-III.
6:00	3:11	é. Ujvidék	6:54	5:25
*5:45	*3:00	i. Zajló (örh.)	*7:05	*5:38
*5:39	*2:53	„ Ujvidék Csenej (örh.)	*7:12	*5:45
5:33	2:48	i. Vaskapu	7:17	5:52
5:28	2:47	é. Vaskapu	7:18	5:55
5:06	2:29	i. Káty	7:44	6:24
4:43	2:10	„ Tiszakálmánfalva	7:55	6:40
4:25	1:55	„ Sajkásszentiván	8:10	7:03
4:04	1:41	„ Tündéres-Dunagárdony	8:24	7:22
3:48	1:29	„ Sajkáslak	8:37	7:40
3:32	1:15	i. Titel	8:50	7:54

Ujvidék—Beocsin.

Vv.	Vv.	Vv.	ÁLLOMÁSOK	Vv.	Vv.	Vv.
3812	5814	5316		5811	5813	5815
I-III.	I-III.	I-III.		I-III.	I-III.	I-III.
10:49	4:36	8:50	é. Ujvidék	7:34	3:30	7:15
10:57	*4:43	8:58	„ Pétervárad megálló	7:26	3:22	*7:08
11:03	4:49	9:04	é. Pétervárad	7:18	3:14	7:00
10:05	4:50	9:05	i. Pétervárad	7:16	3:12	6:59
12:26	5:07	9:22	„ Kamenica	6:58	2:54	6:44
11:32	5:21	9:36	„ Ledince	6:39	2:35	6:29
11:54	3:31	9:46	„ Rakovac	6:24	2:21	6:17
12:07	5:42	9:57	é. Beocsin	6:10	2:07	6:05

LITCKE L. pezsgőgyártelepe PECS.

Főraktár: BUDAPEST Szép-utca 3.

Frigyes Főherceg Ő császár és királyi Fensége, Salvátor Lipót Főherceg Ő császár és királyi Fensége és a Nemzetközi Hálókoesi és Európai Expresszvonat Társaság szállítója.

PEZSGŐFAJOK:

Sport Grand Vin Sec, Crémant Rosé, Casino Extra Sec, For England (savanykás), Britannia Extra Dry (cukor nélkül.)

— Öt liter —
rendelésnél házhoz szállít

Eredeti **BORT**
Szerémi
Hegyi

WACHTL IMRE kádár
— Ujvidék, Petőfi-utca 8. sz. —

Kiadó.

Egy uri lakás a Winkle-féle házban Kossuth Lajos utca 37. szám alatt, mely áll 4 szoba, előszoba és mellékhelyiségekből folyó évi november hó 1 től.

Kávéház helyiség

a legforgalmasabb helyen azonnal kiadó.
:: Bővebbet e lap kiadóhivatalában. ::

Keressük mindenütt a legjobbat!

Legyünk óvatosak az egészséges ivóvíz választásánál.

Igyunk és kérjünk mindenütt.

Szántói

természetes savanyúvizet,

mely gazdag természetes szésvavtartalmánál és rendkívül szerencsés vegyi-összetételénél fogva igen kellemes ízű, az egészségre nézve hasznos, elsőrangú

asztali és gyógyvíz.

Bornak: fűszer

Betegnek: gyógyszert

Egészségesnek: óvszer

Főraktár: Ujvidéken Wagner Testvérek fűszerkereskedőnél.

A kávé minden háztartásban nélkülözhetetlen napiital lett. A reggeli kávé mindenki, a hölgyek az ozsonnait is olyannyira megkedvelték, hogy ez élvezettől többé senki el nem szokik.

A különböző világtájakból importált kávészemek nem egyenértékűek s óriási gyakorlat szükséges ahhoz, hogy a különböző minőségű kávékat jószág és kiadósság tekintetében helyesen elbírálhassuk.

A kávéfajoknak szakszerű megítélését és a pörkölésre alkalmas minőségek helyes összeállítását tüztük ki feladatul s ezzel azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legfelségesebb minőségű kávékat hozhatjuk forgalomba.

Kávénkát villanyerővel pörköljük, ennek előnyei:

Legfinomabb tiszta íz.

Tökéletes erős zamat.

Legnagyobb kiadósság.

Egy próba meggyőzi, hogy kávéink a legjobbak.

1. sz. Háztartási keverék	1 kilós csomag	K 3.20
2. " Jó háztartási "	" " " "	" 3.60
3. " Karlsbadi "	" " " "	" 4.40
4. " Málnás "	" " " "	" 4.80
5. " Wagner "	" " " "	" 5.20
6. " Gyöngy finom "	" " " "	" 3.80
7. " Gyöngy legfinomabb "	" " " "	" 4.80

Kiváló tisztelettel

Wagner Testvérek.

Eladó

a telepen egy hold szőlő nyaralóval és több borshordók. — Bővebbet a tulajdonosnál: **őzv. Puch Nándornénál.** Thököly Imre-utca 4.

MENTŐKOCSIK**BETEGSZÁLLÍTÓKOCSIK****HULLASZÁLLÍTÓKOCSIK**

szigoruan előírás szerint, a községek részére elrendelt szakszerű kivitelben s legolcsóbb árban

Reich Mátyás és Lebherz Károly

első délmagyarországi kocsigyárában

Ujvidéken kaphatók.

4°-os—5°-os

alapon

törlesztéses-kölcsönökért a felek

közvetlenül fordulhatnak hozzánk 25—65 évi időtartamra

tőke-kamat törlesztésre beosztva

Földbirtokra városi házakra.

Parcellázásokat finanszírozzunk.

Kisgazdák által megvásárolt nagy földbirtokot szétparcellázunk, ahhoz szükségesetű pénzt esetleg előre folyósítatjuk.

Eladósodott birtokot szintén finanszírozzunk.

II-od III-ad helyű kölcsönöket folyósítatunk

„AGRARIA KERESKEDELMII”

Részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körút 2.
Telefon és interurbán 46—67.

Földbirtok érték 75—85 százalékáig.

Magy. kir. folyam- és tengerhajózási részvénytársaság.

Ujvidék—Vukovár.

Péntek kivételével naponként:

8-45	é. Ujvidék	i. 12-10
8-10	i. Beocsin	" 1-00
8-00	" Ófutak	" 1-10
7-45	" Cserević	" 1-25
7-30	" Bánostor	" 1-40
7-20	" Susek-Koruska	" 1-55
6-35	" Palánka	" 3-05
6-25	" Ilok	" 3-20
5-55	" Sárográd	" 3-55
5-30	" Dunabökény	" 4-30
5-05	" Opatovác*)	" 5-10
4-50	" Baesujlak*)	" 5-35
4-00	" Vukovár város	" 6-35
4-00	i. Vukovár vasut	é. 6-50

*) Ladik állomások.

A vastagabban szedett betűk éjjeli időt jelentenek.

Sztefanovits Kávé.